

หลวงพ่อจ้อย

อวิชชาตัวเดียวนั้นแหละ ทำกรรมแล้วทำกรรมเล่า เกิดแล้วเกิดเล่าไม่รู้จักจบจักสิ้น เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏฏสงสาร เรื่องนี้พระองค์พิจารณาจบลงในปัจฉิมยาม

ในเมื่อพระองค์ได้พิจารณา ๓ เรื่อง ตามลำดับยามทั้ง ๓ จบลงแล้ว จิตของพระองค์ยอมรับสภาพความเป็นจริงว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้ตรัสรู้นี้เป็นความจริงแท้ไม่แปรผัน ในช่วงขณะจิตนั้น อรหัตตมัคคญาณจึงบังเกิดขึ้น ตัดกิเลสอาสวะขาดสะบั้นไปในปัจฉิมยาม จึงได้พระนามว่า **อรหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภควา** พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ด้วยประการฉะนี้ อันนี้คือลักษณะการตรัสรู้ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กรรมฐานจากเรื่องรามเกียรติ์

หลวงพ่อดีอาจารย์ดี อาจารย์ดีของหลวงพ่อดีคือพระปิตุลาซึ่งไปบำเพ็ญตบะอยู่บนยอดเขามเหธรพอดียืนเสียงพระรามหึกคั่นครดั่งโพล้ง..โกรธตัวสั้น เหาะมาทางอากาศ มาแล้วถือขวานเล่มเบ้อเร่อเจือจะลับพระราชอาศน์องค์นี้ ขวานเล่มนี้มันตีเมล็ดตวรรณะกะษัตริย์มานับไม่ถ้วนแล้วนา ก็มาได้สติ อ้อ! **สมาธิจะเก่งแค่ไหนอย่างไรมันไม่สำคัญหรอก มันสำคัญอยู่ที่ศีลบริสุทธิ์ตัวเดียวเท่านั้น** พวกนี้บำเพ็ญตบะจนสำเร็จฤทธิ์ แต่เสร็จแล้วมันก็ยังจะมาเช่นฆ่าคนอื่นอยู่ แสดงว่าเราจะบำเพ็ญเพียรให้ถึงมรรคผลนิพพานได้ต้องมีศีลบริสุทธิ์ แล้วที่นี้มันก็คิดกว้างไกลไปหมด มันกระทบไปกระทบทั้งสังคมชนชาติแห่งประเทศไทย ทำไมพระไทยมันจึงพูดไม่รู้เรื่องกัน เพราะมันทุศีล มันทุศีลยังไง กินนมตอนเย็น นับเงินนับทอง ใช้เงินทองด้วยมือตนเอง มันผิดอาบัติในพระปาฏิโมกข์ทั้งนั้น แล้วเสร็จแล้วมันมาเห็นเรากินหมาก หลวงพ่อดียังกินหมากอยู่

ใครทำผิดวินัย

- รับเงินรับทองด้วยมือตนเอง มันผิดอาบัติในพระปาฏิโมกข์ •

แม่ชีคนหนึ่งสาว ๆ สวยเสียด้วยซิ มาบอกว่าหลวงพ่อดียังกินหมากอยู่ หลวงพ่อดียังมีกิเลสอยู่ “อ้าว! ฉันไม่เห็นได้ไปประกาศว่าตัวหมดกิเลสเสียแต่เมื่อไร เพราะว่าปากของฉันมันคมชะยังกับตะไกร ฉันเอาหมากยัดมันไว้ ไม่ให้มันเที่ยวไปตอกคนโน้นทีคนนี่ที” ที่กล้าพูดอย่างนี้ก็เพราะว่าเห็นแกสวย เรานึกชอบมัน นึกชอบแม่ชีสวย ๆ พอดียืนแกเปิดอ่าวไปเลย มาที่แรกกราบดีดี... พอดียืนคำนี้แล้วลุกบี้บๆหนีไปเลย

คนพวกนี้มันต้องแก้กันโดยวิธีนี้ มันไปมองแต่สิ่งที่มารณรงค์กันเพียงแต่ว่าไม่กินหมาก ดูบุญหรือพระก็เหมือนกัน ลูกศิษย์พระก็เหมือนกัน ยิ่งเขาโจมตีหนักหลวงพ่อดียังกินหมากเก่ง ดูบุญหรือเก่ง ถ้าเขากินหมากดูบุญหรือ เป็นยาเสพยัตติ **อ้าว! อมหมากเข้า จุดบุญหรือดูมัน ดูบุญหรือไม่เป็นก็แกล้งทำมัน เพราะว่ากินหมากดูบุญหรือมันไม่มีในบัญญัติในพระปาฏิโมกข์ แต่ว่าพระกินนม นมมันเป็นอาหาร แล้วรับเงินรับทองด้วยมือตนเอง มันผิดอาบัติในพระปาฏิโมกข์ ๒ ข้อนี้มีบัญญัติอยู่ในพระปาฏิโมกข์ ๒๒๗ ข้อ**

..อยากจะให้ชาวบ้านทั้งหลายนี้รู้วินัยของพระให้มาก ๆ เขาเอาของมาประเคน เครื่องถังอะไรมาประเคน หลวงพ่อไม่รับประเคน อ้อ..หลวงพ่อดีใจที่เอาอะไรไปประเคนก็ไม่ยอมรับด้วยมือ เขาว่าไม่รู้รังเกียจอะไร บางคนนี่ แหม..ถ้าหากไม่คิดว่าจะไปถวายแล้วจะหอบคืนกลับบ้านเลยแหละ เขาว่านั่นเพราะเขาไม่รู้เรื่อง พระก็ไม่บอกให้เขารู้ พระภิกษุรับประเคนอาหารค้างคืนไว้ ตื่นเข้ามาต้องอาบัติปาจิตตีย์ ไม่มีใครบอก ถ้าขึ้นไปบอกประเดี๋ยวเขาจะไม่ประเคน เขาเอาของเงินมาจะยื่นใส่มือ จะบอกว่ารับไม่ได้หรือมันผิดอาบัตินี้ก็กลัวเขาจะไม่ประเคน ก็เลยไม่กล้าบอกเขา นี่เราถูกปิดบังมาสองพันห้าร้อยกว่าปีมาแล้ว โดยเฉพาะในประเทศไทย

เพราะฉะนั้นใครรู้แล้วพากันเปิดเผยให้ชาวบ้านเขารู้ พระภิกษุทำผิดต้องอาบัติสังฆาทิเสส ต้องอาบัติมันไม่หนักหนาหรือเพราะมันโทษใหญ่ มันดั่งแรง ใครเขาก็รู้ แต่ว่าโทษเล็ก ๆ น้อย ๆ นี่ซี ระดับอาบัติทุกกฎ ทุพภาสิต ปาจิตตีย์ อุลลัจจัยนี้ ชาวบ้านเขาไม่รู้เพราะไม่มีใครเทศน์ให้เขาฟัง เรื่องวินัยพระปฏิบัติต่อคฤหัสถ์ คฤหัสถ์ปฏิบัติต่อพระนี่หลวงพ่อดิเรกแจกอยู่แปดริ้วเป็นพัน ๆ ..แต่เสร็จแล้วก็ไม่มีใครสนใจจะศึกษาให้รู้ เมื่อเราไม่รู้วินัยของพระเราก็โดนพระตัมพระแกงได้ ถ้าเรารู้แล้วพระที่โหนจะมาโกหกเราได้ เพราะฉะนั้นต้องศึกษาให้มันรู้

เรื่องเกี่ยวกับบดินนาทาน

- พวกเธอมีเจตนาเป็นขโมย ศิลไม่บริสุทธิ์ •

พระภิกษุเดินทางไป เห็นมะม่วงตกอยู่กลางทาง แต่ดูสภาพแล้วมันยังใช้การได้ พระก็ให้ลูกศิษย์เอามาจัดการถวายให้ฉัน ในขณะที่ฉันอยู่ มีพระองค์หนึ่งพูดขึ้นมาว่า

“มัวแต่คุยอยู่นั้นแหละ รีบฉันแล้วรีบเก็บเปลือกเก็บเมล็ดเข้าไปซ่อน เดี่ยวจะมีคนมาเห็น”

ในขณะที่นั้นเจ้าของสวนมะม่วงมาเห็นเข้าว่าคนขโมยมะม่วงเขา มา แล้วเอาซ่อนไว้ เขาก็มาทักว่า

“พระคุณเจ้าขโมยมะม่วง ข้าพเจ้าไม่เสื่อมใส”

เขาก็พูดแค่นั้น ทีนี้พระก็เดือดร้อนใจขึ้นมา นำความไปกราบทูลถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านรับสั่งถามว่า

“ในขณะที่เธอฉันมะม่วงนั้น พูดจากันอย่างไรบ้าง”

พระองค์ที่พูดก็กราบทูลว่า

“ข้าพระองค์พูดว่า ให้รีบฉันแล้วรีบเก็บเปลือกเก็บเมล็ดเข้าไปซ่อน เดี่ยวจะมีคนมาเห็น”

พระพุทธเจ้าจึงตัดสินว่า

“พวกเธอมีเจตนาเป็นขโมย ศิลไม่บริสุทธิ์”

แล้วอีกพวกหนึ่งไปฉันมะม่วงตกอีกเหมือนกัน เธอไม่ได้พูดอะไร เป็นแต่เพียงว่า พระองค์หนึ่งพูดขึ้นมาว่า

๒๐๒๕

อยู่สบายใจ ไร้กังวล
เมื่อคุณล้มบดล้มบด
๒๐๒๕

“ของดี ๆ อุตส่าห์เอามาทิ้ง เราเอามาพิจารณาให้เกิดประโยชน์แก่เจ้าของเขา มันก็น่าจะได้บุญอยู่บ้าง”

แล้วก็ให้ไวยาวัจจรจัดถวาย ในขณะที่กำลังฉันทะมะม่วง เจ้าของสวนมาเห็นเข้า เขามาถามว่า

“พระคุณเจ้าขโมยมะม่วง ข้าพเจ้าไม่เลื่อมใส”

พระก็เดือดร้อนใจ ก็ไปทูลถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ถามถึงเจตนา ที่นี้พระพวกนี้ไม่มีเจตนาที่จะเป็นขโมย พระองค์ก็ตัดสินว่า

“ศีลของพวกเขาบริสุทธิ์”

เพราะฉะนั้นมันอยู่ที่เจตนา เช่นอย่างพระภิกษุสงฆ์ไปเห็นของเพื่อนสทรรมิกก็ชอบใจ ท่านก็นึกว่าของสิ่งนี้มีมันมีเยอะ ท่านเหลือใจ เราจะแบ่งไปใช้บ้าง ถือโดยวิลาสแล้วจะบอกให้ท่านทราบภายหลัง พอหยิบเอาของนั้นไปมันก็ไม่มีอบัติตามพระวินัย แต่ถ้าหากว่ามีเจตนาจะขโมย พอหยิบของเคลื่อนที่ไปก็เป็นอบัติ ถ้าของนั้นมีราคาตั้งแต่ ๑ บาทขึ้นไป พระก็เป็นอบัติปาราชิก ถ้าหย่อนกว่า ๑ บาทลงมา ก็เป็นอบัติถูกล้างจ้ยแล้วก็อบัติปาจิตตีย์

ที่นี้พระขโมยสัตว์พาหนะ ขโมยม้า วัว ควาย พอจูงสัตว์พาหนะมันเดินพ้นจากที่ยืนของมันไป รอยเท้าหลังเหยียบรอยเท้าหน้า ระยะต่อมารอยเท้าหน้าเหยียบรอยเท้าหลัง ก็เป็นอันว่ามันขาดตอน พระก็ต้องอบัติปาราชิก

หลวงพ่อเทียน

พระภิกษุนำของหนีภาษี ยกตัวอย่างว่าสิ่งนี้เป็นสินค้ามันเขามีขอบเขตว่าห้ามนำออกนอกเขต เช่น เขาห้ามนำข้าวสารออกจากเขตจังหวัด... อะไรทำนองนั้น ทีนี้พระภิกษุนำของสิ่งนี้ก้าวผ่านแดนไปเพียงก้าวเดียว พระต้องอาบัติปาราชิก

แต่ถ้าหากว่ามีอยู่ในครอบครองในสถานที่ที่อยู่ของเรา ไม่นำออกไป มีเท่าไรก็ไม่ผิดกฎหมายและไม่เป็นอาบัติ

เพราะฉะนั้น เรื่องใดที่ผิดกฎหมายบ้านเมืองนี้ พระไปทำแล้วมันผิด นี่หลวงพ่อยังนึกเป็นห่วงพระที่ไปสร้างวัดอยู่ตามป่าเขาตามดง มูลเหตุบัญญัติพระวินัยข้ออินนาทาน พระภิกษุไปตีสนิทกับพนักงานป่าไม้ แล้วไปเอาไม้หลวงมาสร้างวัด ชาวบ้านเขาก็ตำหนิ เสร็จแล้วพระพุทเจ้าก็ยกเป็นเหตุ แล้วก็บัญญัติสิกขาบทข้ออินนาทาน

อย่าเป็น “กรรมฐานไข่น้ำ”

- ส่วนจิตใจเปรียบเหมือนไข่น้ำซึ่งซ่อนอยู่ในเปลือกไข่ •

สำหรับผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อให้บรรลุผล หรือให้เป็นแนวทางที่จะนำสมาธิไปใช้ประโยชน์ในทางที่ไม่ผิดกฎหมายหรือศีลธรรมเราต้องอาศัยศีล สมาธิที่มีศีลเท่านั้นที่จะนำวิถีจิตของผู้บำเพ็ญให้ดำเนินไปสู่สัมมาสมาธิโดยถูกต้อง

จุดเริ่มแห่งการทำดีย่อมมีกฎหรือระเบียบอันเป็นข้อมูล กาย วาจา และใจของเราที่จะรองรับคุณธรรมหรือความดีนั้น เราก็ต้องชำระให้บริสุทธิ์สะอาดตามสมควร ศีล ๕ ประการนี้เป็นแม่บทเป็นรากมูลเป็นจุดเริ่มต้น เป็นต้นพรหมจรรย์ของผู้ปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา

ศีลเป็นเรื่องสำคัญในการปฏิบัติ เพราะกายวาจาของคนเราเปรียบเหมือนเปลือกสำหรับหุ้มไข่น้ำ ส่วนจิตใจเปรียบเหมือนไข่น้ำซึ่งซ่อนอยู่ในเปลือกไข่ เราจะนำไข่น้ำของเราไปฟักให้มันเกิดเป็นตัวเราต้องทะนุถนอมเปลือกไข่ให้อยู่ในสภาพปกติ ไม่มีรอยแตกรอยร้าว รอยบุบ มันจึงฟักให้เป็นตัวได้ ไม่เช่นนั้นมันมีแต่เน่าทำเตี้ยดังนี้นักปฏิบัติที่จะทำจิตทำใจของตนเองให้ก้าวขึ้นไปสู่ภูมิจิตภูมิธรรมชั้นสูง เราจำเป็นต้องรักษากาย วาจา อันเปรียบเหมือนเปลือกหุ้มไข่น้ำให้บริสุทธิ์สะอาดด้วยกฎหรือระเบียบข้อปฏิบัติตามภูมินั้น ๆ ซึ่งเรียกว่าศีลนั่นเอง เมื่อเรามาบำเพ็ญสมาธิภาวนา สมาธิของเราก็เจริญออกงามสมาธิที่เกิดขึ้นก็เป็นสัมมาสมาธิ สัมมาสมาธิย่อมทำให้เกิดปัญญา ปัญญาที่เกิดจากสมาธิย่อมเป็นสัมมาทิฐิ คือความเห็นที่ถูกต้อง ดังนั้น การปฏิบัติศีลจึงเป็นคุณภาพประกันความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติ

เมื่อเรารักษาศีล สิกขาบท วินัยให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ดี กายวาจาของเราก็เป็นปกติ ก็เป็นศีล เมื่อกายวาจาเป็นศีลโดยสมบูรณ์ก็เป็นเหตุเป็นปัจจัยหนุนส่งให้จิตของเรากลายเป็นสภาวะปกติ เป็นศีลอีกเช่นเดียวกัน ดังนั้น ศีลนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักปฏิบัติ แม้พระเจ้าพระสงฆ์เดินธุดงค์ไปตามท้องถื่นต่าง ๆ เมื่อเวลาไม่มีไวยาวจักร ไปจับต้องปัจจัย จตุปัจจัย เงินทอง หรือเอาเงินเอาทองใส่ลงไปในย่ามแล้วสะพายไปเอง ก็เป็นการละเมิดสิกขาบทวินัยข้อว่าด้วยห้ามจับต้องเงินและทอง ทีนี้เมื่อมีปัจจัยอยู่ในย่ามก็ต้องอาบัติ

นิสัลคิยปาจิตติย เมื่อควักออกจากยามมาจับจ่ายใช้สอยก็เป็นอาบัตินิสัลคิยปาจิตติยอีกตัวหนึ่ง ของ
ที่ได้มาจากเงินซึ่งเป็นนิสัลคิย เมื่อพระสงฆ์เอามาบริโภคใช้สอย ก็เป็นอาบัตินิสัลคิยอีกตัวหนึ่ง ตกลงว่า
เงินบาทเดียวเป็นอาบัติถึง ๓ ตัว ในเมื่อพระคุณเจ้าท่านละเมตสิกขาบทวินัยเพียงตัวเดียวและ ๓ จังหวะ
เป็นการต้องอาบัตินิสัลคิยปาจิตติย ๓ ตัว แม้จะเดินธุดงค์ไปในท้องถิ่นต่าง ๆ เพราะอาศัยสิกขาบทวินัย
ไม่บริสุทธิ์สะอาดนั่นเอง การเดินธุดงค์กรรมฐานของท่านจึงเปรียบเหมือน **กรรมฐานไขเอน่า** แม้จะเที่ยวเตร่
ไปประกาศตนว่าเป็นพระธุดงค์กรรมฐาน ก็เป็นแค่หลอกลวงชาวโลกให้หลงเชื่อ

เตือนหมู่สงฆ์

- ผลประโยชน์ที่เกิดจากบุญบารมีของเราคือสมบัติของศาสนา •

เราต้องนึกว่าตัวของเรานี้เป็นสมบัติของศาสนา เป็นคนของศาสนา ผลประโยชน์ที่เกิดจากบุญบารมี
ของเราคือสมบัติของศาสนา

หน้าที่ประจำของพระสงฆ์ เวลาสวดมนต์ทำวัตรเช้าเย็น สิ่งที่ขาดไม่ได้คือแผ่เมตตาให้ญาติโยม
อุทิศส่วนกุศลให้ญาติโยม อันนี้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เราประพาศิคุณงามความดีแล้ว เราก็คิดถึงคุณข้าวแดง
แกงร้อนเขา สวดมนต์ภาวนาแล้วก็อธิษฐานจิต อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลไปถึงเขา แผ่เมตตาไปถึงเขา คนที่มี
ภูมิจิตสูง ภูมิจิตละเอียดหน่อย ก็สัมผัสรู้ได้

หลวงพ่อผ่องใส

ความกตัญญูคือคุณธรรมเด่นของหลวงพ่อ

- หลักวิธีดำเนินชีวิตของหลวงพ่อ ความกตัญญูลูกเดียว •

หลวงพ่อเป็นเด็กกำพร้ามาแต่อายุ ๔ ขวบ หลักวิธีดำเนินชีวิตของหลวงพ่อ ความกตัญญูลูกเดียว ใครเป็นเจ้าของนายคุณ เขาทำดีแก่เราเพียงส่วนเดียว เราจะตอบแทน ๑๐ เท่า เคยมีโยมอุปัฏฐากท่านหนึ่ง เป็นเศรษฐีมีโรงสี ๕ โรง มีห้องแถว ๒๐๐ ห้อง มีที่ดิน ๑,๐๐๐ ไร่ ภายหลังมาลูกชายทำการค้าขายเจ๊งลงไป ตกทุกข์ได้ยาก ไปเยี่ยมโยมอุปัฏฐาก ลูกชายใหญ่ไปสร้างบ้านให้อยู่หลังเล็ก ๆ อยู่ในท่ามกลางของชุมชน ย่านห้วยขวาง ไปเยี่ยมไปถามว่า โยมความเป็นอยู่เป็นอย่างไรสะดวกสบายหรือขัดข้องอะไรบ้าง ท่านก็บอกว่า “โอ๊ย เดียวนี้แทบแย่จริง ๆ บางวันแทบจะไม่มีสตางค์ค่ากับข้าว” ที่นี้ก็มาส่งสารโยมอุปัฏฐากเมื่อก่อนนี้เขามีบุญมีคุณต่อเรา ทำให้เรามีหน้ามีตา เราจะต้องการอะไร เว้นไว้แต่ดาวกับเดือน ที่นี้เขาอยากจนลงอย่างนี้ มันก็เป็นหน้าที่ของเรา ทำอย่างไร ก็คิดว่าทำอย่างไรจะมีทางเลี้ยงดูโยม แรกที่สุดคณะคุณมนัส นิมนต์ไปเทศน์ที่วัดเบญจมบพิตร เลยกลายเป็นนักเทศน์ ที่กลายเป็นนักเทศน์ขึ้นมาเพราะจะไปหาเงินเลี้ยงโยมอุปัฏฐากคนนี้ หลวงพ่อต้องหาเงินส่งคนแก่เดือนละหมื่น ๆ ๆ ๆ ผู้เฒ่าก็อยู่เย็นเป็นสุขสบายมาจนกระทั่งตาย

หลวงพ่อผ่องใส
บุตร-ธิดา - ผู้ซึ่งสมควร ๑๐ เท่าแม่
พี่ชาย - ผู้ซึ่งสมควร ๑๐ เท่าพี่ชาย-ตาจารย์,
มีแต่ความใคร่สุรุ้ วิธินี้ไม่มีผู้ใดมี

